

P O L S K A
I Z B A
INŻYNIERÓW
BUDOWNICTWA

Warszawa, dnia 15 kwietnia 2013 r.

KK-0058-0034(1)/13

**Pan
Janusz Żbik**

**Podsekretarz stanu
w Ministerstwie Transportu,
Budownictwa i Gospodarki Morskiej**

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z prowadzonymi pracami nad zmianami w ustawie – Prawo budowlane, których wprowadzenie będzie wiązało się z koniecznością dokonania zmian w przepisach rozporządzenia MTiB z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 83, poz. 578 z późn. zm.) Polska Izba Inżynierów Budownictwa w załączeniu przesyła propozycję zmian w przepisach ww. rozporządzenia, z prośbą o ich uwzględnienie w toku prowadzonych prac.

Jednocześnie Polska Izba Inżynierów Budownictwa deklaruje swoją pomoc merytoryczną w tym zakresie.

Zał. – propozycja zmian przepisów rozporządzenia w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Z wyrazami szacunku,

Andrzej Roch Dobrucki
mgr inż. Andrzej Roch Dobrucki
Prezes Krajowej Rady PIIB

Propozycja zmian przepisów
rozporządzenia MTiB z dnia 28 kwietnia 2006 r.
w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie
Dz. U. Nr 83, poz. 578 z późn. zm.

1) Propozycja zapisu § 3 ust. 1:

„Praktyka zawodowa, o której mowa w art. 14 ust. 4 ustawy, odbywana jest po uzyskaniu dyplomu ukończenia wyższej uczelni pod kierownictwem osoby będącej czynnym członkiem samorządu zawodowego.

Osoba kierująca praktyką projektową powinna posiadać uprawnienia budowlane bez ograniczeń we właściwej specjalności, natomiast osoba kierująca praktyką wykonawczą powinna posiadać uprawnienia budowlane co najmniej w ograniczonym zakresie.

Za uprawnienia we właściwej specjalności uważa się uprawnienia odpowiednie do zakresu wykonywanych robót budowlanych lub projektów objętych praktyką zawodową.”

Uzasadnienie:

W obecnym stanie prawnym, praktykę zawodową mogą nadzorować jedynie osoby legitymujące się uprawnieniami budowlanymi bez ograniczeń. Z kolei większość inwestycji realizowanych w kraju oraz większość prowadzonych robót budowlanych nadzorują osoby legitymujące się uprawnieniami w ograniczonym zakresie, co jest wystarczające biorąc pod uwagę zakres prowadzonych robót budowlanych.

Powyższe powoduje, iż praktykanci zobowiązani do odbycia praktyki na budowie w rzeczywistości mają problem z jej odbyciem, z uwagi na zakres uprawnień budowlanych osób pełniących funkcję kierownika budowy lub robót.

W konsekwencji, następuje poważne ograniczenie w zakresie możliwości odbycia praktyki na budowie, która warunkuje możliwość zdobycia uprawnień budowlanych upoważniających do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

W ten sposób, obowiązujące przepisy powodują znaczne ograniczenie dostępu do zawodu.

Zaproponowana zmiana umożliwiająca nadzorowanie praktyki na budowie osobom legitymującym się uprawnieniami w ograniczonym zakresie ma szczególnie istotne znaczenie w przypadku specjalności, która ma małą liczbę reprezentantów. Za przykład może posłużyć specjalność kolejowa, która reprezentowana jest przez niezbyt liczną grupę inżynierów nadzorujących budowy, do realizacji których wystarczające są uprawnienia w ograniczonym zakresie.

Z uwagi na nie zaliczanie praktyki zawodowej odbywanej pod kierownictwem osoby posiadającej ograniczone uprawnienia budowlane inżynierowie pracujący na takich budowach nie mają możliwości odbycia praktyki zawodowej celem uzyskania uprawnień budowlanych

2) Propozycja zapisu § 3 ust. 2:

„Do praktyki zawodowej może zostać zaliczona praktyka odbyta po ukończeniu trzeciego roku studiów wyższych, w tym semestralna objęta programem studiów, na zasadzie umowy o zatrudnienie, pod kierunkiem osoby posiadającej właściwe uprawnienia budowlane”.

Uzasadnienie:

Zgodnie z brzmieniem obowiązującego przepisu § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. z 2006 r., Nr 83, poz. 578 z późn. zm.) do praktyki zawodowej może zostać zaliczona praktyka odbyta po ukończeniu trzeciego roku studiów wyższych, z wyłączeniem praktyki objętej programem studiów.

Z uwagi na powyższe, Krajowa Komisja Kwalifikacyjna, ani okręgowe komisje kwalifikacyjne nie mogą uznawać praktyki zawodowej odbywanej przez studentów w ramach studiów. Wskazany przepis nie przystaje jednak do dzisiejszej sytuacji, w której uczelnie wprowadzają semestralne praktyki zawodowe, które wydłużają tok nauki na wyższych uczelniach technicznych.

Dodatkowo należy podkreślić, że istotę współczesnego kształcenia stanowią wiedza, umiejętności i kompetencje. Polskie szkolnictwo (podobnie jak cała Europa) jest obecnie w procesie transformacji w związku z realizacją tzw. Deklaracji Bolońskiej, mającej na celu stworzenie harmonijnego systemu szkolnictwa w Europie. Włączenie w proces realizacji Deklaracji Bolońskiej następuje m.in. poprzez wprowadzanie jednolitego systemu szkolnictwa wyższego, definiującego efekty kształcenia w obszarze studiów w oparciu o Krajowe Ramy Kwalifikacji oraz Europejskie Ramy Kwalifikacji.

Zgodnie z zaleceniami Krajowych Ram Kwalifikacji dla kierunków kształcenia w obszarze nauk technicznych (np. budownictwa), obowiązkiem uczelni jest zapewnienie określonych efektów kształcenia. Stąd w nowych programach studiów o profilu praktyczno/zawodowym, przewiduje się na studia I stopnia (inżynierskie) 8 semestrów i zaleca się jednosemestralną praktykę przemysłową.

Ze wszech miar uzasadnione wydaje się zatem zaliczanie takiej praktyki do doświadczenia zawodowego, wymaganego przez ustawodawcę do uzyskania uprawnień budowlanych, pod warunkiem zaliczenia trzeciego roku studiów.

3) Po § 3 ust. 2 dodaje się ust. 2a, 2b i 2c w brzmieniu:

- 2a. *„Cały okres praktyki zawodowej powinien być zgodny ze specjalnością uprawnień budowlanych, o które ubiega się wnioskodawca.*
- 2b. *Zaliczeniu podlega praktyka w wymiarze 40 godzin tygodniowo, czyli 8 godzin dziennie przez pięć dni w tygodniu.*
- 2c. *Jeżeli praktykę zawodową odbywa się w niepełnym wymiarze czasu, o którym mowa w ust. 2b, okres praktyki zawodowej podlega odpowiedniemu wydłużeniu, wynikającemu z różnicy czasu w stosunku do wymiaru pełnego etatu.”*

Uzasadnienie:

Przepisy o podobnym brzmieniu znajdowały się w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. z 1995 r., Nr 8, poz. 38 z późn. zm.). Była to bardzo dobra i przejrzysta regulacja, do której należałoby powrócić. Obecnie, wnioskodawcy korzystając z braku tych regulacji, żądają zaliczenia praktyki zawodowej odbywanej w różnych specjalnościach nie zawsze związanych ze specjalnością, o którą występują i próbują zaliczyć w jednym czasie praktykę w różnych specjalnościach i w różnym zakresie.

Powyższa sytuacja nie powinna mieć miejsca. Polska Izba Inżynierów Budownictwa zobowiązana jest czuwać nad odpowiednim przygotowaniem zarówno teoretycznym, jak i praktycznym osób mających wykonywać samodzielne funkcje techniczne w budownictwie. Jednak brak odpowiednich regulacji prawnych utrudnia rozpatrywanie spraw w tym zakresie.

4) Propozycja § 7 ust. 2:

„Kwalifikowanie wykształcenia za odpowiednie lub pokrewne dla danej specjalności uprawnień budowlanych dokonuje się przez stwierdzenie zgodności ukończonego kierunku studiów z wykształceniem określonym w wykazie stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia.

Kwalifikacja wykształcenia powinna uwzględniać specjalność na danym kierunku studiów oraz suplement do dyplomu ukończonych studiów technicznych.

Uzasadnienie:

Polska Izba Inżynierów Budownictwa prowadzi szerokie rozpoznanie programów nauczania na uczelniach publicznych i niepublicznych kształcących w zakresie budownictwa.

Delegacja do podjęcia takich prac wynika z art. 8 pkt 7 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2001 r., Nr 5, poz. 42 z późn. zm.), w świetle którego jednym z podstawowych obowiązków samorządów, jest opiniowanie minimalnych wymagań

programowych w zakresie kształcenia zawodowego architektów, inżynierów budownictwa lub urbanistów oraz wnioskowanie w tych sprawach.

Analizy programów dokonane przez Izbę potwierdziły, iż uczelnie kształcą na tożsamyh kierunkach studiów, realizują odmienne programy kształcenia. Powyższe z kolei powoduje, iż absolwenci tego samego kierunku, ubiegający się o nadawanie uprawnień budowlanych, uzyskują bardzo różne przygotowanie teoretyczne.

Dlatego też obecnie **niewystarczające jest określenie wyłącznie kierunku studiów, jako odpowiedniego do uzyskania uprawnień budowlanych, lecz należy sięgnąć również do suplementu dołączonego do dyplomu, z którego wynika jaki program w zakresie przedmiotów zawodowych został zrealizowany na studiach technicznych ukończonych przez kandydata starającego się o uprawnienia budowlane.** Dopiero ocena suplementu może potwierdzić, czy ukończony kierunek studiów jest odpowiedni do uzyskania uprawnień budowlanych, czy nie.

5) Propozycja § 16 ust. 2:

Uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie uprawniają do projektowania obiektu budowlanego lub kierowania robotami budowlanymi związanymi z obiektem budowlanym w zakresie określonym w ust. 1 pkt 1 lub pkt 2, o kubaturze do 1 000 m³. ~~na terenie zabudowy zagrodowej.~~

Uzasadnienie:

Zgodnie z § 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.) przez zabudowę zagrodową należy rozumieć w szczególności budynki mieszkalne, budynki gospodarcze lub inwentarskie w rodzinnych gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych oraz w gospodarstwach leśnych.

Mamy tu zatem do czynienia z podwójnym ograniczeniem:

- kubaturowym – do 1000 m³ oraz
- do terenu, na którym osoby posiadające uprawnienia w ograniczonym zakresie mogą sporządzać projekty – tj. wyłącznie na terenach zabudowy zagrodowej.

Trudno oprzeć się wrażeniu, że przedmiotowa regulacja stanowi deprecjację tytułu inżyniera. W związku z powyższym, celowe jest usunięcie ograniczenia co do terenu, na którym mogą oni projektować. Przedmiotowe ograniczenie terytorialnie nie ma racji bytu i powinno być jak najszybciej zlikwidowane. Należy się bowiem zastanowić, czy projekt sporządzony przez inżyniera w ramach posiadanych ograniczeń nie może być podstawą realizacji obiektu budowlanego na terenach miejskich? Czym różnią obiekty o takich samych parametrach realizowanych na terenach zabudowy zagrodowej i poza takim terenem?

- 6) w załączniku nr 1 do rozporządzenia „Wykaz wykształcenia odpowiedniego i pokrewnego dla poszczególnych specjalności uprawnień budowlanych” część: „Specjalność architektoniczna” otrzymuje brzmienie:
- „1. Uprawnienia budowlane bez ograniczeń – ukończone studia magisterskie na kierunku architektura i urbanistyka (O).
 2. Uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie - ukończone studia zawodowe na kierunku architektura i urbanistyka (O) lub ukończone studia magisterskie na kierunku budownictwo (P)”.

Uzasadnienie:

Zgodnie z art. 13 ust. 1 Prawa budowlanego, uprawnienia budowlane mogą być udzielane do projektowania lub do kierowania robotami budowlanymi.

Ponadto, w zależności od posiadanego wykształcenia uprawnienia budowlane można uzyskać jako uprawnienia bez ograniczeń i w ograniczonym zakresie. Według tej właśnie zasady cały zał. Nr 1 określa wykształcenie wymagane do uzyskania uprawnień budowlanych w poszczególnych specjalnościach.

Jedynie w przypadku specjalności architektonicznej ustawodawca odstąpił od powyższej zasady sugerując, iż w specjalności architektonicznej można uzyskać wyłącznie uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń i w ograniczonym zakresie. Bez możliwości uzyskania uprawnień budowlanych do kierowania robotami budowlanymi w jakimkolwiek zakresie.

Jest to oczywista sprzeczność z przepisami Prawa budowlanego (aktu wyższego rzędu), które przewidują możliwość uzyskania uprawnień zarówno do projektowania, jak i kierowania robotami budowlanymi we wszystkich – dziewięciu specjalnościach bez ograniczeń i w ograniczonym zakresie.

Powyższe potwierdzają również przepisy art. 14 ust. 3 pkt 3 i 4 Prawa budowlanego, które określają podstawowe warunki uzyskania uprawnień budowlanych do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń i w ograniczonym zakresie. Przepisy powyższe nie wyłączają możliwości uzyskania uprawnień do kierowania robotami budowlanymi w specjalności architektonicznej, które nadaje Polska Izba Inżynierów Budownictwa.

Również z przepisu § 16 obowiązującego rozporządzenia, który określa zakres uprawnień w specjalności architektonicznej, wynika możliwość nadawania uprawnień do kierowania robotami budowlanymi w specjalności architektonicznej bez ograniczeń i w ograniczonym zakresie.

W świetle powyższego, należy przyjąć zaproponowany zapis, który ma charakter wyłącznie porządkowy i doprecyzowujący obowiązujące przepisy.

- 7) w załączniku nr 1 do rozporządzenia „Wykaz wykształcenia odpowiedniego i pokrewnego dla poszczególnych specjalności uprawnień budowlanych” w części: „Specjalność instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych” otrzymuje brzmienie:

„1. Uprawnienia budowlane bez ograniczeń - ukończone studia magisterskie na kierunku:

- 1) inżynieria środowiska (O);
- 2) inżynieria naftowa i gazownicza (O)
- 3) energetyka (O).

2. Uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie - ukończone studia zawodowe na kierunku:

- 1) inżynieria środowiska (O)
- 2) energetyka (O)

lub ukończone studia magisterskie na kierunku:

- 1) budownictwo (P)”.

Uzasadnienie:

W ramach ostatniej nowelizacji dokonanej przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 21 kwietnia 2011 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 99, poz. 573), jako wykształcenie odpowiednie do uzyskania uprawnień budowlanych we wskazanej specjalności wpisano kierunek inżynieria naftowa i gazownicza – taki kierunek funkcjonuje na Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie. Jednocześnie jednak nie wykreślono błędnie dopisanego wykształcenia uzyskanego na kierunku „wiertnictwa, nafty i gazu w specjalności z zakresu inżynierii gazowniczej”.

Przedstawiony kierunek nie funkcjonuje na żadnej z polskich uczelni dlatego należy z niego zrezygnować.

Jednocześnie wnioskujemy o uwzględnienie wykształcenia magisterskiego uzyskanego na kierunku „energetyka”, jako odpowiedniego do uzyskania uprawnień budowlanych bez ograniczeń. Analiza zakresu wiedzy wynikającego ze standardów kształcenia obowiązujących na studiach magisterskich na kierunku „energetyka” wskazuje, że jest on w pełni wystarczający do uznania wykształcenia na tym kierunku za odpowiednie do ubiegania się o uprawnienia budowlane bez ograniczeń w zakresie omawianej specjalności.

8) w załączniku nr 1 do rozporządzenia „Wykaz wykształcenia odpowiedniego i pokrewnego dla poszczególnych specjalności uprawnień budowlanych” należy doprecyzować, iż przez ukończenie studiów magisterskich i zawodowych należy rozumieć posiadanie tytułu magistra inżyniera lub inżyniera na odpowiednim kierunku.

Uzasadnienie:

Zgodnie z art. 12 ust. 2 Prawa budowlanego, samodzielne funkcje techniczne w budownictwie mogą wykonywać osoby posiadające odpowiednie wykształcenie techniczne.

Pojęcie „odpowiednie wykształcenie techniczne” ma zatem w sprawie o nadanie uprawnień budowlanych zasadnicze znaczenie. Przywołany przepis nie precyzuje tego pojęcia, dlatego przy jego wykładni wskazane jest obecnie uwzględnienie całokształtu regulacji odnoszących się do wykształcenia wymaganego do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych, co stwarza wątpliwości interpretacyjne.

W praktyce, Izba spotyka się z przypadkami ubiegania się o uzyskanie uprawnień z wykształceniem nietechnicznym, przy jednoczesnym uzasadnieniu, iż przepisy wskazują jedynie, iż wykształcenie ma być magisterskie, bez zaznaczenia, iż chodzi o tytuł magistra inżyniera w odpowiedniej specjalności.

Taka sytuacja nie powinna mieć miejsca, dlatego należy dążyć do zmiany przepisów w tym zakresie i doprecyzować w całym zał. nr 1, iż osoby ubiegające się o uzyskanie uprawnień budowlanych mają legitymować się wykształceniem technicznym i tytułem magistra inżyniera lub inżyniera na odpowiednim kierunku.

Mamy nadzieję, że zaproponowane przez nas zmiany, spotkają się z życzliwą oceną i jako uzasadnione zostaną uwzględnione w toku prac legislacyjnych, w czasie których oferujemy swoją pomoc.